

انجمن علمی پرستاران ایران

فصلنامه پرستاری داخلی - جراحی

ISSN : 2322-178X

دوره: ۳ شماره: ۳ پاییز ۱۳۹۳

مقالات پژوهشی

- کتمان بیماری: تجارب بیماران مبتلا به تالاسمی و مراقبین آنها ۱۲۱
بتول پورابولی، حیدرعلی عابدی، عباس عباسزاده، مجید کاظمی
- مقایسه تأثیر ترکیب الکل - بتادین و الکل بعد از بتادین بر بروز التهاب ناحیه دستیابی عروقی بیماران تحت درمان همودیالیز ۱۲۹
علی بزی، حمید چمنزاری، مریم باقری، سید رضا مظلوم، فاطمه ناظمیان
- تأثیر ساکاروز خوراکی بر درد ناشی از جای گذاری لوله بینی - معدی در نوزادان نارس: کار آزمایی بالینی طرح متقاطع ۱۳۶
مهناز جبرئیلی، الهه سید رسولی، مرتضی قوجازاده، شمسلی سلیمی
- مقایسه دو روش ضد عفونی دست با دکوسپت و ترکیب بتادین - اتانول بر میزان فلور باکتریایی دست ۱۴۲
میترا زندیه، قدرت اله روشنائی
- تأثیر برنامه آموزشی کنترل تشنج ناشی از تب بر دانش، نگرش، نگرانی و عملکرد مادران ۱۴۹
زینب طاهری، مسعود ریانی، ژیلا سلطان احمدی، بتول پورابولی، زینب موحدی
- تأثیر ماساژ نقطه هوگو با یخ بر شدت درد ناشی از رگ گیری در کودکان مبتلا به تالاسمی در مرکز تخصصی پزشکی ثامن الحجج کرمان ۱۵۷
مریم رستمی، فرخ ابادری، بتول پورابولی، یونس جهانی، فاطمه شیرزادی
- تأثیر برنامه خودمراقبتی بر میزان فشار خون بیماران مبتلا به دیابت نوع دو ۱۶۳
زهرا شاهبداغی، فریبا برهانی، مسعود ریانی
- درک پرستاران از رفتارهای مراقبتی در بخش های ویژه بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی لرستان ۱۷۰
سید احسان اسدی، ریحانه شمس نجف آبادی

انجمن علمی پرستاری ایران

فصلنامه پرستاری داخلی و جراحی

دوره ۳، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۳

آدرس سایت مجله: <http://www.ijmsn.ir>

صاحب امتیاز: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان، دانشکده پرستاری و مامایی

دارای رتبه علمی پژوهشی از یکصد و دهمین جلسه کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور به شماره ۱۰۰/۵۰۷ مورخ ۹۲/۳/۲۷

مدیر اجرایی و جانشین سردبیر: فتیحه کرمان ساروی (استادیار پرستاری)

شماره استاندارد بین المللی نشریه: ۲۳۲۲-۱۷۸۸

امور نشر (ویراستاری فارسی و انگلیسی، صفحه آرایی، طراحی):

شماره شاپا الکترونیکی: ۲۳۲۲-۴۱۶۹

شرکت فرزندگان راداندیش

کارشناس مجله: تکتیم کیانیان (کارشناس ارشد پرستاری)

شماره مجوز ارشاد اسلامی: ۹۰/۷/۲۴، ۱۹۱۹۱/۹۰

کارشناس اجرایی و مدیر پایگاه: مهدیه رضایی

مدیر مسئول و سردبیر: دکتر علی نویدیان (دانشیار راهنمایی و مشاوره)

اسامی هیئت تحریریه

دکتر ملیحه متانت: دانشیار بیماری‌های عفونی و طب گرمسیری دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

دکتر عزیزالله اربابی سرجو: استادیار پرستاری دانشگاه علوم پزشکی زاهدان
دکتر فاطمه الحانی: دانشیار پرستاری دانشگاه تربیت مدرس تهران

دکتر عیسی محمدی: استاد پرستاری دانشگاه تربیت مدرس تهران

دکتر محمود ایمانی: دانشیار بیماری‌های کودکان دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

دکتر زهرا مودی: استادیار مامایی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

دکتر فاطمه رخشانی: استاد آموزش بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دکتر ندا مهرداد: استادیار پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر مسعود رودباری: دانشیار آمار دانشگاه علوم پزشکی تهران

فرشته نجفی: مربی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

دکتر هوشنگ سندگل: دانشیار بیماری‌های داخلی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

دکتر علی نویدیان: دانشیار راهنمایی و مشاوره دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

دکتر محسن طاهری: دانشیار ژنتیک پزشکی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

زاهدان

دکتر عباس عبادی: دانشیار پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه اله تهران

دکتر علیرضا نیکبخش نصرآبادی: استاد پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر مسعود فلاحی خشکناپ: دانشیار پرستاری دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران

دکتر فریبا یعقوبی نیا: استادیار پرستاری دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

دکتر فریده یغمایی: دانشیار پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان

فتیحه کرمان ساروی: استادیار پرستاری دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

اسامی داوران این شماره:

دکتر عادل ابراهیم‌زاده، دکتر فروزان آتش زاده شوریده، زهرا پیشکار مفرد، دکتر مهناز شهرکی پور، دکتر محمدرضا فیروزکوهی، دکتر رضا مسعودی، فرشته نجفی، شهین دخت نوایی ریگی، دکتر علی نویدیان، دکتر فریبا یعقوبی نیا.

زمینه موضوعی: تخصصی پرستاری

حمایت علمی و تأمین اعتبارات مالی مجله: معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان، با همکاری انجمن علمی پرستاری ایران.

استفاده از مطالب نشریه با ذکر منابع بلامانع می‌باشد.

این مجله در پایگاه اینترنتی پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)، Iran Medex و Magiran نمایه شده است.

آدرس: زاهدان، میدان مشاهیر، دانشکده پرستاری و مامایی زاهدان، کدپستی: ۹۸۱۶۹۱۳۳۹۶

تلفن: ۲۴۳۸۴۷۳ - ۰۵۴۱ - نمابر: ۲۴۴۲۴۸۱ - ۰۵۴۱ - Email: ijmsn@zaums.ac.ir

درک پرستاران از رفتارهای مراقبتی در بخش‌های ویژه بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی لرستان

سید احسان اسدی^۱، ریحانه شمس نجف‌آبادی^۲

مقاله پژوهشی

۱. کارشناس ارشد پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم آباد، ایران

۲. کارشناس بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

فصلنامه پرستاری داخلی - جراحی، سال سوم، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۳، صفحات ۱۷۵-۱۷۰

چکیده

زمینه و هدف: مراقبت هسته اصلی پرستاری است، اما درک متفاوتی از آن وجود دارد. بررسی و اندازه‌گیری مداوم رفتارهای مراقبتی سبب یافتن اشکالات آن می‌شود. طرح‌ریزی مداخلات متفکرانه و رفع اشکالات باعث بهبود مراقبت خواهد شد. این مطالعه با هدف تعیین درک پرستاران بخش‌های ویژه از رفتارهای مراقبتی انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: در مطالعه توصیفی-تحلیلی حاضر که در سال ۱۳۹۱ انجام شد، ۱۴۰ پرستار از بخش‌های مراقبت ویژه بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی لرستان به صورت سرشماری انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسش‌نامه دو قسمتی CBI (Caring inventory behaviour) شامل اطلاعات دموگرافیک و ۲۸ گویه مربوط به مراقبت بود. اعتبار ترجمه به صورت صوری و اعتبار محتوایی پرسش‌نامه با نظر متخصصین فن تأمین و پس از حذف ۴ گویه، فرم نهایی پرسش‌نامه با ۲۴ گویه تهیه شد. به منظور بررسی پایایی، ضریب Cronbach's alpha برابر با ۰/۷۱ به دست آمد. در نهایت داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۸ و آزمون‌های آمار توصیفی و تحلیلی (کروسکال والیس و من ویتنی) تحلیل شد.

یافته‌ها: پرستاران بیشتر به جنبه جسمانی-تکنیکی (۱۲/۷۶ ± ۹۵/۷۱) در مقایسه با بعد روانی-اجتماعی (۲۷/۹۱ ± ۷۵/۴۱) مراقبت توجه داشتند و حداکثر نمره آنان به رفتار مراقبتی «به موقع انجام دادن اقدامات درمانی و دارو دادن، اختصاص داشت.

نتیجه‌گیری: از آن‌جا که پرستاران شرکت‌کننده به جنبه‌های معمول تکنیکی مراقبت بیشتر از جنبه‌های عاطفی-اجتماعی اهمیت دادند، با فراهم نمودن درک پرستاران از مراقبت می‌توان مراقبتی متناسب با نیازهای بیماران ارائه نمود. از این طریق نه تنها موجبات رضایت هرچه بیشتر بیماران از مراقبت‌های پرستاری فراهم می‌شود، بلکه به طور غیر مستقیم منجر به ایجاد نگرش مثبت بیماران و جامعه نسبت به حرفه پرستاری و خدمات آن می‌گردد. همچنین مسؤولان آموزش حرفه پرستاری با استفاده از این نتایج می‌توانند دانشجویان را در کار بالینی جهت برآورده نمودن نیازها و انتظارات بیماران سوق دهند.

کلید واژه‌ها: رفتار مراقبتی، درک پرستاران، بخش‌های مراقبت ویژه

نویسنده مسؤول:

سید احسان اسدی

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

پست الکترونیک:

ehsanasadi26@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله: ۹۳/۲/۲۸

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۳/۵/۱۸

مقدمه

نیازهای روانی و عاطفی بیمار مربوط می‌شود.^{۵، ۴} اصول نظری پرستاری بر پایه درک از مراقبت استوار است.^۶

Warelow و Cowin معتقد هستند که درک عمیق از مفهوم مراقبت، نحوه بیان و عمل به آن در کیفیت خدماتی که پرستاران ارائه می‌دهند و مهم‌تر از آن در فهم پرستاری تأثیر بسزایی دارد.^{۷، ۶} Bassett نیز بیان کرد، درکی که پرستاران از نقش خود به عنوان مراقبت‌کننده دارند برای بحث در مورد مفهوم مراقبت الزامی است.^۸ نتایج مطالعات انجام شده در زمینه درک رفتارهای مراقبتی حاکی از آن است که مراقبت در جوامع مختلف به طور یکسان درک نشده است؛^۹ در حالی که در مطالعات Bassett^۸ و Wilkin^{۱۰} و Slevin^{۱۱} پرستاران به بعد روانی-

مراقبت هسته اصلی پرستاری^۱ و یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین اجزا جهت دسترسی به تکامل و بقای انسان می‌باشد. در کل هیچ درمانی بدون مراقبت نمی‌تواند وجود داشته باشد؛ در حالی که مراقبت بدون درمان وجود دارد.^۲ مراقبت دارای ابعاد زیستی، فیزیکی، روانی، فرهنگی، اجتماعی و محیطی می‌باشد که باید در جهت تأمین مراقبت جامع‌نگر مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد. عناصر مراقبت نیز شامل حمایت احساسی، تأمین آرامش و راحتی و برقراری ارتباط مناسب می‌شود.^۳ دو بعد اصلی مراقبت متشکل از بعد جسمانی-تکنیکی و روانی-اجتماعی است. بعد جسمانی به مؤلفه‌های فیزیکی و تکنیکی مراقبت می‌پردازد و بعد روانی-اجتماعی به ارضای

مراقبت بین فردی Watson بنا شده است و ابعاد مراقبت را در ۲۸ گویه مورد بررسی قرار می‌دهد. ۱۰ گویه مربوط به بعد جسمانی-تکنیکی و ۱۴ گویه مربوط به بعد روانی-اجتماعی می‌باشد که در مقیاس سه درجه‌ای لیکرت به شکل صفر، یک و دو تعیین شده است.

برای مقایسه بهتر یافته‌ها و نیز نتیجه‌گیری ملموس‌تر، نمرات گویه‌های پرسش‌نامه به شکل درصد بیان شد. اعتماد و اعتبار علمی این پرسش‌نامه در مطالعات خارج از کشور مورد تأیید قرار گرفته است ($\alpha = 0/96$)^{۱۷، ۱۳}. برای بررسی اعتبار فرم فارسی پرسش‌نامه از روش اعتبار صوری و محتوایی استفاده شد. به این صورت که بعد از ترجمه پرسش‌نامه به روش Forward-backward (ترجمه از انگلیسی به فارسی و سپس دوباره از فارسی به انگلیسی و در نهایت تأیید ترجمه نهایی توسط یک متخصص زبان)، پیشنهادات اصلاحی ۱۰ نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی اصفهان و لرستان با مدرک دکتری پرستاری بررسی و اعمال گردید. پس از کسب شاخص اعتبار محتوا، ۴ گویه نامناسب حذف و فرم نهایی پرسش‌نامه با ۲۴ گویه تهیه گردید.

پایایی درونی پرسش‌نامه با استفاده از ضریب Cronbach's alpha برابر با ۰/۷۱ محاسبه شد. پس از تهیه پرسش‌نامه، پژوهشگر با اخذ مجوزها و معرفی‌نامه‌های رسمی و موردنیاز از معاونت پژوهشی دانشگاه و ریاست دانشکده پرستاری و مامایی و با اطلاع و هماهنگی ریاست، مدیران و سوپروایزرهای مراکز آموزشی-درمانی استان لرستان، در شیفت‌های مختلف (صبح، عصر و شب) به مراکز مورد بررسی مراجعه و با اخذ رضایت از افراد مورد بررسی، پرسش‌نامه را بین پرستاران واجد شرایط به مطالعه توزیع نمود. از آن‌جا که تمایل پرستاران از معیارهای ورود به مطالعه محسوب می‌شد، پرستاران شرکت‌کننده نیز به صورت داوطلبانه این پرسش‌نامه را دریافت و تکمیل کردند. در ضمن محرمانه بودن اطلاعات حاصل شده و عدم نیاز به ذکر نام در پرسش‌نامه قید گردیده بود. پس از استخراج داده‌های خام از پرسش‌نامه‌ها، داده‌ها در نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۸ و با توجه به توزیع غیر نرمال داده‌ها از آزمون‌های من ویتنی (مقایسه رفتار مراقبتی با مشخصات دموگرافیک پرستاران) و کروسکال والیس (بررسی ارتباط رفتار مراقبتی پرستاران با سابقه کار) استفاده شد.

یافته‌ها

از ۱۴۰ پرسش‌نامه‌ای که در اختیار پرستاران قرار گرفت ۱۴۰ فرم تحویل داده شد که نرخ بازگشت ۱۰۰ درصد را نشان می‌دهد. ۹۰/۰ درصد پرستاران مؤنث، ۷۰/۰ درصد متأهل و ۹۴/۳ درصد دارای مدرک کارشناسی بودند. نتایج نشان داد که درک پرستاران از رفتارهای مراقبتی با شاخص‌های دموگرافیک مورد بررسی پرستاران ارتباط معنی‌داری نداشت (جدول ۱). میانگین کل نمرات رفتارهای مراقبتی در پرستاران $3/87 \pm 8/80$ به دست آمد. پرستاران در مواردی مانند فراهم کردن راحتی بیمار، بررسی مکرر، حفظ ایمنی بیمار، پاسخگویی به موقع، اداره درد، دادن به موقع دارو و روند درمان، تسکین درد، توجه به بیمار، مهربانی با بیمار، حفظ حریم شخصی و

اجتماعی مراقبت توجه بیشتری داشته‌اند. مطالعه Pool و همکاران در تضادی آشکار گزارش کرد که پرستاران بعد جسمانی-تکنیکی مراقبت را با اهمیت‌تر می‌دانند؛^{۱۱} اما مطالعاتی نیز وجود دارد که هر دو بعد مراقبت از سوی پرستاران به طور مساوی مورد توجه قرار گرفته است.^{۱۲، ۱۳}

در کشور ما نیز با وجود تعداد ناچیز مطالعات انجام گرفته در مورد رفتارهای مراقبتی، نتایج مطالعات صورت گرفته حاکی از توجه بیشتر به بعد جسمانی-تکنیکی مراقبت می‌باشد و خطر غفلت از بعد روانی-اجتماعی مراقبت را گوشزد می‌کند.^{۱۴} این مسأله در بخش‌های ویژه که بیشتر بیماران بستری در آن با عوامل استرس‌زای متعددی از قبیل اتصال به مانیتور و بی‌خوابی، مشکل در انجام تکالیف شرعی، درخواست لوله ادرار و لگن و سر و صدای محیطی قرار دارند، بسیار حایز اهمیت است.^{۱۵} اکثر بیماران این بخش‌ها با اختلالات قلبی-عروقی، عصبی، گوارشی و تنفسی مواجه می‌باشند و در خطر ابتلا به آسیب‌راسیون، عفونت و عوارض ناشی از بی‌حرکتی و استرس قرار دارند که تهدیدکننده جدی حیات آنان است. بنابراین پرستاران این بخش‌ها باید برنامه مراقبتی جامعی را برای این بیماران اجرا نمایند. علاوه بر نکات فوق، پرستاران باید با توجه به علائم بیماری، به مدیریت صحیح و به موقع آن پردازند و حمایت روحی-روانی از بیمار و خانواده‌اش را در دستور کار خود قرار دهند.^{۱۶}

از آن‌جا که شناخت درک پرستاران از رفتارهای مراقبتی قدم اساسی در اصلاح رفتارهای نامناسب و ارتقای کیفیت مراقبت‌های پرستاری (به ویژه در بخش‌های مراقب ویژه) می‌باشد، بررسی این موضوع بسیار حایز اهمیت است. از این‌رو پژوهشگر تصمیم گرفت تا در مطالعه‌ای به بررسی ادراک پرستاران از رفتارهای مراقبتی و واکاوی ابعاد مختلف این رفتارها در جهت شناخت و اصلاح مراقبت‌های پرستاری در بخش‌های ویژه پردازد.

مواد و روش‌ها

مطالعه توصیفی-تحلیلی حاضر بر روی کل پرستاران شاغل در بخش‌های ویژه بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی لرستان در سال ۱۳۹۱ انجام شد. ۱۴۰ پرستار به روش سرشماری انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. ویژگی‌های مشارکت‌کنندگان شامل اشتغال به کار در یکی از بخش‌های ویژه بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی لرستان، سابقه کار بیش از ۶ ماه، مدرک تحصیلی فوق دیپلم به بالا و تمایل به شرکت در پژوهش بود معیار خروج نیز عدم تمایل واحدهای پژوهش جهت ادامه پژوهش در نظر گرفته شد.

ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامه‌ای مشتمل بر دو بخش بود که بخش اول شامل اطلاعات دموگرافیک پرستاران و بخش دوم نسخه ترجمه شده پرسش‌نامه استاندارد (Caring inventory behaviour) CBI (در خصوص رفتارهای مراقبتی پرستار بود).^{۱۷} از آن‌جا که چارچوب این پژوهش نظریه مراقبتی Watson^{۱۸} می‌باشد، از ابزاری که بر پایه این نظریه بود (CBI)، استفاده گردید. این پرسش‌نامه را Wolf در سال ۱۹۸۶ ارایه داد.^{۱۷} اساس مفهومی و نظری این پرسش‌نامه بر پایه متون مراقبتی و به طور خاص نظریه

اطلاع از روند درمان و نحوه تزریقات امتیاز کامل را کسب نمودند و کمترین امتیاز مربوط به شرکت دادن بیمار در روند درمان (۲۲/۸۶ ± ۳۳/۷۱) بود. میانگین نمره گویه مربوط به بعد جسمانی- تکنیکی برابر با ۱۲/۷۶ ± ۹۵/۷۱ و میانگین نمره گویه‌های مربوط به بعد روانی- اجتماعی برابر با ۲۷/۹۱ ± ۷۵/۴۱ بود (جدول ۲) نمرات گویه‌های پرسش‌نامه به شکل درصد بیان شده است.

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار نمرات درک پرستاران از رفتارهای مراقبتی بر مسبب مشخصات دموگرافیک

متغیرها	تعداد	انحراف معیار ± میانگین	P
جنسیت	مرد زن	۱۴ (۱۰/۰) ۱۲۶ (۹۰/۰)	*،/۶۷
سن (سال)	< ۳۰ ≥ ۳۰	۷۰ (۵۰/۰) ۷۰ (۵۰/۰)	*،/۲۷
وضعیت تأهل	متأهل مجرد	۹۸ (۷۰/۰) ۴۲ (۳۰/۰)	*،/۲۲
میزان تحصیلات	کارشناسی کارشناسی ارشد	۱۳۲ (۹۴/۳) ۸ (۵/۷)	*،/۳۳
کل سابقه کار (سال)	< ۵ ۵-۹ ≥ ۱۰	۶۲ (۴۴/۳) ۵۲ (۳۷/۱) ۲۶ (۱۸/۶)	**،/۶۷
سابقه کار در بخش‌های عمومی (سال)	۱-۳ ۴-۶ ۷ و بیشتر	۱۰۸ (۷۷/۱) ۲۶ (۱۸/۶) ۶ (۴/۳)	**،/۳۷
بخش محل کار	ICU CCU	۶۲ (۴۴/۳) ۷۸ (۵۵/۷)	*،/۳۶
بیمارستان محل کار	بیمارستان شهدای عشایر بیمارستان شهید مدنی	۶۲ (۴۴/۳) ۷۸ (۵۵/۷)	*،/۳۸

CCU: Cardiac intensive care; ICU: Intensive care unit

*من ویتنی و **کروسکال والیس

جدول ۲: میانگین و انحراف معیار درک پرستاران از رفتارهای مراقبتی به تفکیک سؤالات پرسش‌نامه

میانگین ± انحراف معیار	رفتارهای مراقبتی پرستاران
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	گویه‌های جسمانی- تکنیکی
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	راحتی بیمار را فراهم می‌کنید
۲۲/۸۶ ± ۳۳/۷۱	به طور مکرر بیمار را بررسی می‌کنید
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	بیمار را در برنامه‌ریزی برای مراقبت دخیل می‌کنید
۵۵/۷۱ ± ۲۷/۶۴	مراقب ایمنی بیمار هستید
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	نیازهای بیمار را بدون درخواست او برطرف می‌کنید
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	وقتی بیمار صدا می‌زند به سرعت به او پاسخ می‌دهید
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	در جهت اداره درد بیمار تلاش می‌کنید
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	روند درمان و دارو دادن بیمار را به موقع انجام می‌دهید
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	درد و رنج بیمار را تسکین می‌دهید
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	به بیمار در مواقعی که نیاز دارد کمک می‌کنید
۹۵/۷۱ ± ۱۲/۷۶	نمره کل
۹۵/۰۰ ± ۱۵/۱۰	گویه‌های روانی- اجتماعی
۹۷/۱۴ ± ۱۱/۶۹	به بیمار به عنوان فردی خاص احترام می‌گذارید
۵۶/۴۳ ± ۲۲/۳۹	به دقت به بیمار گوش می‌دهید
۵۶/۴۳ ± ۲۲/۳۹	به بیمار و خانواده‌اش در تصمیم‌گیری کمک می‌کنید
۸۷/۱۴ ± ۲۹/۱۰	با بیمار صادق هستید
۵۶/۴۳ ± ۲۲/۳۹	به بیمار در رفع نیازهای مذهبی و روحی کمک می‌کنید
۹۷/۸۶ ± ۱۰/۲۰	احساسات بیمار را درک می‌کنید
۹۰/۰۰ ± ۲۰/۱۴	با بیمار صبورانه برخورد می‌کنید
۵۳/۵۷ ± ۱۲/۹۷	خود را با محدودیت‌های بیمار تطبیق می‌دهید
۹۰/۰۰ ± ۲۰/۱۴	به علائق بیمار توجه می‌کنید
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	با بیمار با لحن صادقانه و دوستانه صحبت می‌کنید
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	با بیمار مهربان هستید
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	حریم شخصی بیمار را مراعات می‌کنید
۹۵/۰۰ ± ۱۵/۱۰	به بیمار به عنوان فردی خاص احترام می‌گذارید
۱۰۰/۰۰ ± ۰/۰۰	اطلاع از روند درمان و نحوه تزریقات
۷۵/۴۱ ± ۲۷/۹۱	نمره کل

* نمرات گویه‌های پرسش‌نامه به شکل درصد بیان شده است.

بحث

در زمینه درک پرستاران از رفتارهای مراقبتی مشخص گردید که پرستاران نمرات بالاتری به بعد جسمانی مراقبت داده‌اند ($12/76 \pm 95/71$). (نمرات گویه‌های پرسش‌نامه به شکل درصد بیان شده است). طبیعی است که نگرانی اولیه پرستاران مربوط به برطرف کردن مشکلات جسمی می‌شود و پس از آن متوجه سایر جنبه‌های مراقبت خواهند شد. از آن‌جا که محقق در تحقیقات انجام گرفته در ایران تحقیقی را که به «فراوانی» رفتارهای مراقبتی جهت بررسی درک از این رفتارها پردازد، یافت نکرد و بیشتر مطالعات به بررسی درک پرستاران از «اهمیت» رفتارهای مراقبتی اختصاص یافته بود، یافته‌های تحقیق حاضر با نتایج مطالعات مذکور بررسی می‌شود. از منظر توجه بیشتر پرستاران به بعد جسمانی - تکنیکی مراقبت، نتایج پژوهش بیانگر توجه بیشتر پرستاران به بعد جسمانی - تکنیکی مراقبت است که با نتایج تحقیقات Pool و همکاران^{۱۱}، خادمیان و ویزش‌فر^{۱۴} و بالجانی و همکاران^{۱۸} همخوانی دارد، اما با نتایج مطالعات Bassett, Wilkin^۱ و Slevin^۱ و O'Connell و Landers^{۱۹} که در آن‌ها هدف تعیین اهمیت رفتارهای مراقبتی بود و پرستاران به بعد روانی - عاطفی مراقبت بیشتر از بعد جسمی آن اهمیت داده بودند، در تضاد بود. در مطالعات von Essen و Sjoden^{۱۲}، سلیمی و همکاران^{۲۰} و Hasson و Arnetz^{۲۱} نیز اهمیت هر دو جنبه مراقبت از دید پرستاران یکسان بود که با نتایج پژوهش حاضر مطابقت نداشت.

مشخصات دموگرافیک پرستاران با توزیع پاسخ‌های آن‌ها به ابعاد تکنیکی و یا روانی - اجتماعی رفتارهای مراقبتی ارتباط معنی‌داری نداشت. در مطالعه Kotronoulas و همکاران نیز بین شاخص‌های دموگرافیک گروه پرستاران (سن، جنس، سابقه کار بالینی و سمت) با درک از اهمیت رفتارهای مراقبتی ارتباط آماری معنی‌داری مشاهده نشد^{۲۲} که با یافته‌های مطالعه حاضر که هیچ یک از عوامل دموگرافیک مورد مطالعه (سن، جنس، وضعیت تأهل، میزان تحصیلات و سابقه کار در بخش مراقبت ویژه) با درک از رفتارهای مراقبتی ارتباط معنی‌داری نداشت، همسو بود.

در بررسی درک رفتارهای مراقبتی از دید پرستاران، رفتارهای «به موقع انجام دادن اقدامات درمانی و دارو دادن»، «دانستن نحوه صحیح انجام مداخلات درمانی»، «اداره و تسکین درد بیمار»، «حفظ ایمنی بیمار» و «بررسی مکرر بیمار» بیشترین میانگین نمرات را به خود اختصاص دادند. مهم‌ترین گویه در مطالعه بالجانی و همکاران «داشتن شایستگی و توانایی برای انجام فرایندهای بالینی» بود.^{۱۸} انتخاب این گویه در مطالعات فوق می‌تواند به این دلیل باشد که پرستاران جامعه ما برای بعد جسمی مراقبت اهمیت بیشتری قایل هستند که این خود می‌تواند دلایل متعددی داشته باشد.

اصلی‌ترین گویه در بعد روانی - اجتماعی از دیدگاه پرستاران در پژوهش حاضر «حفظ حریم خصوصی بیمار» بود؛ در حالی که در مطالعه Papastavrou و همکاران^{۲۳} «گوش دادن به حرف‌های بیمار» و در مطالعه Sossong و Poirier^{۲۴} «نشستن بر بالین بیمار» به عنوان مهم‌ترین رفتار مراقبتی

در بعد روانی - اجتماعی ذکر شد. در ضمن رفتارهای شرکت دادن بیمار در برنامه‌ریزی مراقبت، توجه به علایق بیمار، برطرف نمودن نیازهای بیمار بدون درخواست او، دانستن موارد مورد علاقه، تنفر و عادات بیمار و کمک به بیمار و خانواده‌اش در تصمیم‌گیری درمانی کمترین میانگین نمره را داشت. این در حالی است که در مطالعه سلیمی و همکاران^{۲۰} گویه «شرکت دادن بیمار در امر مراقبت خود» جزء مهم‌ترین گویه‌های مراقبتی انتخاب شده بود.

عدم توجه به علایق و نیازهای بیمار و عدم مشارکت بیمار در امر درمان حاکی از آن است که عدم ارتباط مناسب با بیماران و برخورد با بیماران مانند یک جسم بی‌جان در پرستاری کشور ما رو به فزونی و نگران‌کننده می‌باشد. در حالی که آموزش بیمار و خانواده وی و دادن توضیحات لازم پیرامون بیماری و مراقبت‌های مربوط به آن از کارکردهای اصلی پرستاری است. بی‌توجهی به این موضوع در یافته‌های مطالعه شاید به این دلیل است که پرستاران حاضر در مطالعه این موضوع را جزء وظایف پزشک می‌دانند. با آن‌که از واحدهای پژوهش خواسته شد که در شرایط آرام به پرسش‌نامه‌ها پاسخ دهند، اما ممکن است شرایط محیط کار از جمله بار کاری، استرس و خستگی شرکت‌کنندگان در مطالعه در کیفیت پاسخ دادن آن‌ها به پرسش‌نامه تأثیرگذار بوده باشد. علاوه بر این، مطالعه فقط در بخش‌های ویژه انجام شد و ممکن است نتایج به بخش‌های عمومی قابل تعمیم نباشد.

نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه نشان داد که پرستاران شرکت‌کننده به جنبه‌های معمول تکنیکی مراقبت بیشتر از جنبه‌های عاطفی - اجتماعی اهمیت می‌دهند که این رویکرد نمی‌تواند تمام نیازهای مددجویان را تأمین کند و لازم است مربیان و مدیران پرستاری در آموزش و برنامه‌ریزی به این مورد توجه داشته باشند. پرستاران با استفاده از نتایج پژوهش حاضر می‌توانند به میزان اهمیت هر یک از اقدامات پرستاری پی‌ببرند و مسؤولان آموزش حرفه پرستاری نیز می‌توانند دانشجویان را در کار بالینی جهت برآورده نمودن نیازها و انتظارات بیماران سوق دهند. به دلیل این‌که در پژوهش حاضر جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از ابزاری صورت گرفت که بر اساس فرهنگ ایرانی طراحی نشده بود، پیشنهاد می‌شود مطالعه‌ای کیفی با هدف تعیین رفتارهای مراقبتی خاص فرهنگ ایرانی انجام شود. علاوه بر این توصیه می‌گردد مطالعاتی در مورد درک رفتارهای مراقبتی از دیدگاه پرستاران اقصی نقاط کشور با تأکید بر نقش فرهنگ‌های مختلف بر درک از مراقبت انجام شود.

تعارض منافع

هیچ گونه تعارض منافی توسط نویسندگان بیان نشده است.

سهم نویسندگان

سید احسان اسدی: طراحی و اجرای پژوهش و نگارش مقاله
ریحانه شمس نجف‌آبادی: همکاری در طراحی، تجزیه و تحلیل داده‌ها

۱۲۸۱ می‌باشد. در پایان از مدیران خدمات پرستاری و پرستاران محترم بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی لرستان که در انجام این پژوهش ما را یاری نمودند، سپاسگزاری می‌شود.

سپاسگزاری

مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد پرستاری به شماره ثبت

References

- Khalaf A, Westergren A, Ekblom O, Al-Hazzaa HM, Berggren V. Nurses' views and experiences of caring for malnourished patients in surgical settings in Saudi Arabia - a qualitative study. *BMC Nursing* 2014; 13: 29.
- Zamanzadeh V, Valizadeh L, Azimzadeh R, Aminaie N, Yousefzadeh S. First and fourth-year student's perceptions about importance of nursing care behaviors: socialization toward caring. *J Care Sci* 2014; 3(2): 93-101.
- Ghafari S, Mohammadi F. Concept analysis of nursing care: a hybrid model. *J Mazandaran Univ Med Sci* 2012; 21(1): 153-64. [Persian].
- Bramley L. How does it really feel to be in my shoes? Patients' experiences of compassion within nursing care and their perceptions of developing compassionate nurses. *Journal of Clinical Nursing* 2014; 23(279019-20): 9.
- Omari FH, AbuAlRub R, Ayasreh IR. Perceptions of patients and nurses towards nurse caring behaviors in coronary care units in Jordan. *J Clin Nurs* 2013; 22(21-22): 3183-91.
- Cowin LS, Johnson M. Many paths lead to nursing: factors influencing students' perceptions of nursing. *Int Nurs Rev* 2011; 58(4): 413-9.
- Warelow P, Edward KL, Vinek J. Care: what nurses say and what nurses do. *Holist Nurs Pract* 2008; 22(3): 146-53.
- Bassett C. Nurses' perceptions of care and caring. *Int J Nurs Pract* 2002; 8(1): 8-15.
- Zamanzadeh V, Azimzadeh R, Rahmani A, Valizadeh L. Oncology patients' and professional nurses' perceptions of important nurse caring behaviors. *BMC Nurs* 2010; 9: 10.
- Wilkin K, Slevin E. The meaning of caring to nurses: an investigation into the nature of caring work in an intensive care unit. *J Clin Nurs* 2004; 13(1): 50-9.
- Pool I, Poell R, ten Cate O. Nurses' and managers' perceptions of continuing professional development for older and younger nurses: a focus group study. *Int J Nurs Stud* 2013; 50(1): 34-43.
- von Essen L, Sjoden PO. The importance of nurse caring behaviors as perceived by Swedish hospital patients and nursing staff. *Int J Nurs Stud* 1991; 28(3): 267-81.
- Lee-Hsieh J, Kuo CL, Tseng HF, Turton MA. Development of an instrument to measure caring behaviors in nursing students in Taiwan. *Int J Nurs Stud* 2005; 42(5): 579-88.
- Khademian Z, Vizehfar F. Nursing students' perceptions of the importance of caring behaviors. *J Adv Nurs* 2008; 61(4): 456-62.
- Nasiri M, Rahimiyan B, Jahanshahi M, Hajiyan K, Nikfar J. Stressors associated with hospitalization in the stressful cardiac care unit. *Iranian Journal of Critical Care Nursing* 2011; 3(4): 141-8.
- Steele JS. Current evidence regarding models of acute care for hospitalized geriatric patients. *Geriatr Nurs* 2010; 31(5): 331-47.
- Tomietto M, Papastavrou E, Efstathiou G, Palese A. Measuring the perception of caring in patients and in nurses: Italian validation of the Caring Behaviors Inventory (CBIIta). *G Ital Med Lav Ergon* 2014; 36(1): 38-44.
- Baljani E, Azimi N, Hosseinloo A. A survey on nurses' perception of the importance of caring behaviors and factors affecting its provision. *Evidence Based Care* 2011; 2(1): 13-22.
- O'Connell E, Landers M. The importance of critical care nurses' caring behaviours as perceived by nurses and relatives. *Intensive Crit Care Nurs* 2008; 24(6): 349-58.
- Salimi S, Azimpour A, Fesharaki M, Mohamadzadeh SH. Nurses' perception of importance of caring behaviors and its determinant factors. *J Urmia Nurs Midwifery Fac* 2012; 10(1): 49-60. [Persian].
- Hasson H, Arnetz JE. Nursing staff competence, work strain, stress and satisfaction in elderly care: a comparison of home-based care and nursing homes. *J Clin Nurs* 2008; 17(4): 468-81.
- Kotronoulas G, Papadopoulou C, Patiraki E. Nurses' knowledge, attitudes, and practices regarding provision of sexual health care in patients with cancer: critical review of the evidence. *Support Care Cancer* 2009; 17(5): 479-501.
- Papastavrou E, Efstathiou G, Tsangari H, Suhonen R, Leino-Kilpi H, Patiraki E, et al. A cross-cultural study of the concept of caring through behaviours: patients' and nurses' perspectives in six different EU countries. *J Adv Nurs* 2012; 68(5): 1026-37.
- Poirier P, Sossong A. Oncology patients' and nurses' perceptions of caring. *Can Oncol Nurs J* 2010; 20(2): 62-5.

Nurses' perception of caring behaviors in intensive care units in hospitals of Lorestan University of Medical Sciences, Iran

Seyed Ehsan Asadi¹, Ryhane Shams Najafabadi²

1. Faculty Member, Department of Nursing, Lorestan University of Medical Sciences, Khorramabad, Iran.
2. Faculty Member, Department of Health, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

Original Article

Medical - Surgical Nursing Journal, 2014; 3(3): 170-175

ABSTRACT

Background and Objective: Caring is the core of nursing; however, different individuals have different perceptions of it. Continuous assessment and measurement of caring behaviors results in the identification of their problems. The careful planning of interventions and problem solving will improve care. The aim of this study was to identify nurses' perception of caring behaviors in the intensive care units.

Materials and Method: In this descriptive-analytic study, 140 nurses were selected from intensive care units of hospitals affiliated to Lorestan University of Medical Sciences, Iran, using the census method in 2012. The data collection tool was the Caring Behaviors Inventory for Elders (CBI-E). This questionnaire consisted of two parts including demographic information and 28 items related to care. Face and content validity of the Persian version of the questionnaire were provided by professionals, and after deletion of 4 items a 24-item questionnaire was provided. Cronbach's alpha coefficient was calculated to assess reliability ($\alpha = 0.71$). Data were analyzed using SPSS software version 18 and descriptive-analytic statistics (Kruskal-Wallis test and Mann-Whitney test).

Results: Based on the findings, nurses paid more attention to the physical-technical aspects (95.71 ± 12.76) of care in comparison to its psychosocial aspects (75.41 ± 27.91). Nurses had the highest score in care behavior of "timely performance of medical procedures and medication administration".

Conclusion: Since nurses paid more attention to the technical aspects of care than its psychosocial aspects, by providing nurses with a correct perception of care, patients can be provided with needs-based care. This will increase patient satisfaction with nursing care, and indirectly result in the positive attitude of patients and society toward the nursing profession and its services. Moreover, nursing education officials can use these results to assist nurses in meeting patients' needs and expectations in clinical practice.

Keywords: *Caring behaviors, nurses' perception, intensive care unit*

Correspondence:

Seyed Ehsan Asadi
Lorestan University of
Medical Sciences

Email:
ehsanasadi26@yahoo.com

Received: 18/5/2014
Accepted: 9/8/2014

Please cite this article as: Asadi SE, Shams Najafabadi R. Nurses' perception of caring behaviors in intensive care units in hospitals of Lorestan University of Medical Sciences, Iran. *Medical - Surgical Nursing Journal* 2014; 3(3): 170-175.

Medical & Surgical Nursing Journal

Vol. 3, No. 3, 2014

Iranian Nursing Association

Owned and Published by: Zahedan University of Medical Sciences and Health Services, Nursing and Midwifery School

ISSN: 2322-178X

Online ISSN: 2322-4169

Ministry of Health and Medical Education License

No: 19191/90, 90.7.24

Chairman & Editor-in-Chief:

Ali Navidian, PhD (Associate Professor of Family Counseling)

Executive Manager and Successor as Editor-in-Chief:

Fatihe Kermansaravi, MSc (Assistant Professor of Nursing)

Copy edit, Layout edit and Design:

Farzanegan Radandish Co.

Coordinator journal: Toktam Kianian (MSc of Nursing)

Journal manager & Executive coordinator:

Mahdiye Rezaei

Editorial Board

Alhani F. (PhD), Associate Professor of Nursing, Tarbiat Modares Tehran.

Arbabi-Sarjoo AA. (PhD), Assistant Professor of Nursing, Zahedan University of Medical Sciences.

Ebadi A. (PhD), Associate Professor of Nursing, Baqiyatallah University of Medical Sciences.

Fallahi Khoshknab M. (PhD), Associate Professor of Nursing, University of Social Welfare and Rehabilitation.

Imani M. (MD), Associate Professor of Pediatrics Diseases, Zahedan University of Medical Sciences.

Kermansaravi F. (MSc), Assistant Professor of Nursing, Zahedan University of Medical Sciences.

Metanat M. (MD), Associate Professor of Infectious Diseases, Zahedan University of Medical Sciences.

Mehrdad N. (PhD), Assistant Professor of Nursing, Tehran University of Medical Sciences.

Mohammadi I. (PhD), Professor of Nursing, Tarbiat Modares Tehran.

Moodi Z. (PhD), Assistant Professor of Midwifery, Zahedan University of Medical Sciences.

Najafi F. (MSc), Instructor of Nursing, Zahedan University of Medical Sciences.

Navidian A. (PhD), Associate Professor of Family Counseling, Zahedan University of Medical Sciences.

Nikbakht Nasrabadi AR. (PhD), Professor of Nursing, Tehran University of Medical Sciences.

Rakhshani F. (PhD), Professor of Health Education, Zahedan University of Medical Sciences

Roodbari M. (PhD), Associate Professor of Statistic, Tehran University of Medical Sciences.

Sanadgol H. (MD), Associate Professor of Internal Medicine, Zahedan University of Medical Sciences.

Taheri M. (PhD), Associate Professor of Medical Genetic, Zahedan University of Medical Sciences.

Yaghmaei F. (PhD), Associate professor of nursing, Islamic Azad university Zanjan branch.

Yaghoobinia F. (PhD), Assistant Professor of Nursing, Zahedan University of Medical Sciences.

The referee of this edition

Atashzade Shourideh F. (PhD), Ebrahimzadeh A. (PhD), Firozkohi MR. (PhD), Masoudi R. (PhD), Najafi F, Navabi Rigi SH, Navidian A. (PhD), Pishkar Mofrad Z, Shahrakipour M. (PhD), Yaghoobinia F. (PhD).

Background and Fields: Nursing

Funded By: Undersecretary for Research at Zahedan University of Medical Sciences with Cooperative by Iranian Nursing Association.

Reprinting of this publication is subject to citing the references, and all rights reserved.

This journal is indexed in Islamic World Science Citation (ISC), Iran Medex and Magiran.

Address: Medical & Surgical Nursing Journal, Mashahir Square, Zahedan Nursing and Midwifery University.

P.O. Box: 98169-13396.

Tel: +98 541 2438473 fax: +98 541 2442481, email: ijmsn@zaums.ac.ir

Medical– Surgical Nursing Journal

No 3 , Volume 3 , October 2014 , ISSN : 2322-178X

ORIGINAL ARTICLES

- **Disease concealment: Experiences of thalassemia patients and their caregivers 128**
Batool Pouraboli, Heidarali Abedi, Abbas Abbaszadeh, Majid Kazemi
- **A comparison of the effect of alcohol and povidone-iodine mixture with alcohol after povidon-iodine in prevention of vascular access inflammation in patients undergoing hemodialysis 135**
Ali Bazzi, Hamid Reza Chamanzari, Maryam Bagheri, Seyed Reza Mazlom, Fatemeh Nazemiyan
- **Oral sucrose effect on pain of nasogastric tube insertion in premature infants: a crossover clinical trial 141**
Mahnaz Jebreili, Allaha Sayyedrasooli, Morteza Ghojazadeh, Shamsi Salimi
- **Comparison of disinfectant effect of Decosept and Betadine-ethanol on hand bacterial flora ... 148**
Mitra Zandiyeh, Ghodratollah Roshanaei
- **The effects of febrile convulsion control program on knowledge, attitude, concern and practice ... 156**
Zeinab Taheri , Masoud Rayyani, Jila Soltanahmadi , Batool Pouraboli , Zeinab Movahedi
- **The effects of huko point massage with ice on intensity of pain due of Phlebotomy in children with thalassemia Kerman Medical Center Samen Alhojaj 162**
Maryam Rostami , Farokh Abazari , Batool Pouraboli , Yones Jahani , Fatemeh Shirzadi
- **The effects of self-care program on diabetes patients, blood pressure 169**
Zahra Shahbodaghi , Fariba Borhani , Masoud Rayyani
- **Nurses' perception of caring behaviors in intensive care units in hospitals of Lorestan University of Medical Sciences, Iran 175**
Seyed Ehsan Asadi, Ryhane Shams Najafabadi